

A hortenziák elnyílt virágai mutatósan lépnek be a téli hónapokba. Barnuló hajtásai és virágszirmai megtartják formájukat, ezért a kötetben is kedveltek. A kert befelé fordulását jelző színek képviselői

A TÉLSZÍNEI

A szín az élet. Személyes élményeink, emlékeink hatására ítéljük egyes színek összhatását harmonikusnak vagy diszharmonikusnak. Egy színösszetétel tehát kellemes vagy kellemetlen érzetet hozhat létre bennünk, egészen eltérően egy másik ember érzelmeitől.

Vannak színek, melyek meghatározzák az egyes évszakokat. Télen a természet passzív állapotú, befejezte éves életciklusát, és készül az újabb tavaszi ébredésre. Színei hidegek, befelé irányulóak, jellemzően sötétek. Erőt sugároznak, jelzik, hogy ott belül, a mélyben, csendben zajlik a felkészülés a sarjadásra. Ezzel szemben a tavasz sugárzó fényű, színekkelteli, a tél ellentétéként az életre ébredést mutatja meg. Egy színt sosem önmagában, hanem a környezetével való kapcsolatában kell látnunk. Ha tömegként vagy foltként alkalmazzuk a színeket, erősíteni lehet hatását. Rendet sugároz, ha a világos és a sötét, vagy a hideg és a meleg színcsoportokat jól érvényesülő foltokban, tömegekben helyezzük el, a kertben is.

Télen alig van látható vagy hallható jele az élet sokszínűségének, zsivajának, hisz a téli kert hangulata a befelé fordulás irányát erősíti. A pompás levelek megbarnulva hullottak le még ősszel az ágról, ahogy a nyári virágok is régen elnyíltak már. Marad a fehér, a barna, a fekete és árnyalatai, és persze a zöld, de csak visszafogottan. Ilyen-

kor nagyon örülünk, ha néhol felcsillan egy élénkpiros vagy sárga színfolt a kertben. A természet erről is gondoskodott színes vesszők, látványos termések, télen is nyíló virágok formájában.

Játsszunk a színekkel télen is

Amikor létrehozunk, megalkotunk egy kertet, a növények kiválasztásakor a téli hónapok jellegzetességeire is kell gondolnunk. Hazánk területe a Kárpát-medence részeként kontinentális éghajlatú, ennek megfe-

lelően növényzetére a lombhullatók túlsúlya jellemző. Fontos az egyedi hangulatú, különleges látványelemek elhelyezése a kertben, elsősorban a növények segítségével, hogy a formák mellett játszassunk a tél színeivel is.

Színek és formák harmóniája

Egy kert növényeinek kiválasztásakor azok növekedési erélyére, formájának évek alatti változására, méreteinek arányára, a virágok, levelek, gyümölcsök évszakon-

VÁLASSZUNK EZEK KÖZÜL

- Feltűnő terméseiket télen is megtartó növények: díszalma, madárbirs, gyepűrózsa
- Télen is nyíló cserjék: varázsmogyoró, téli jázmin, kerti erika
- Látványos kérgű és törzsű lombos fák: díszcseresznye, nyírfa
- Színes vesszőiket a levelek lehullása után megmutató cserjék: szibériai és sárgavesszejű som
- Elszáradt virágait, hajtásait télre szép barnává érlelő hortenziák, díszfüvek, évelők
- A zöld szín a hazai téli kertekben nagy érték: a tű- és pikkelylevelűek, valamint a cserjék örökzöld fajtái jelentik ezt a fontos növénycsoportot

ként átalakuló színére együtt kell figyelni. Így lesz jelen minden évszakban a harmonikus színhatás és az állandó változás együtt. A kert fekvése, környezete, vagyis a háttér egyedi jellegzetességei (sziklák, dombok, szoliter növények) csak kiegészítik a hatást. Fontos, hogy egyedileg is szép növények alkossák a kertet. Amikor színvilágot választunk, ne csak a kedvenc színeinkre gondoljunk, nem szabad csak azokat használni, ahogy a kedvenc növényfajtákon kívül más is legyen ott a kertünkben. Ha egy háttér elé nem a megfelelő színű növényt választjuk ki, akkor az előnytelenül befolyásolja az előtte nyíló virág színét. Például fehér fal elé ne ültessünk sárga virágú cickafarkot.

Örökzöldek és díszfüvek

A lomblevelű örökzöldek különleges, fényes levelei a lombtalan téli kert nagy értékei. Az örökzöld növénycsoportok zöldje szép látvány a házból kitekintve. Ültetésükkor figyeljünk erre, kerüljenek a bejáratok közelébe, a szobaablak látóterébe. A díszfüvek és évelők alkotta növényközösség télen is csodaszép. A megbarnulva elszáradó hajtásokat, leveleket, virágokat és terméseket télen a zúzvara és a hó finoman be tudja vonni. Nem is gondolunk arra a nyár üde zöldjét látva, hogy a tél milyen színeket hoz majd nekünk. Amíg a kertfenntartás során a fajták változatosságát meg tudjuk tartani, és nem engedjük az agresszívan terjeszkedők térhódítását, addig a habitusok, a levélfarmák, a virágalkatok sokasága télen is ott lesz. Egyedi szépséget mutatnak például a cickafark, az őszirózsza, a kúpvirág, a napvirág, a kanadai aranyvessző, az óriás vasvirág elnyílt, megbarnult virágai. A díszfüvek közül a tollborzfüvek, a japán díszfüvek, a gyepes séd-búza vagy éppen a vesszős köles egészíthetik ki egészen a tavaszi visszavágásig az évelők barna színárnyalatait az ágyásokban. Az emberi szem számára megnyugtató látvány mellett téli búvóhelyet is adhatnak az ilyen összeültetésekkel a hasznos rovaroknak, beporzóknak.

Megyesi Éva

A fás növények kérge mindig jellemző egy adott fajra, fajtára. A nyírfák törzsének fehér szépségét igazán télen csodálhatjuk meg

Színek ÉS HULLÁMHOSSZOK

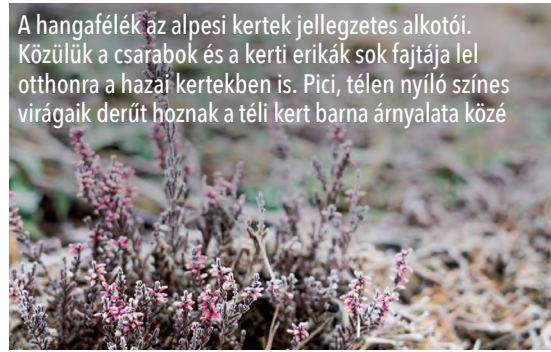
A tárgyak a rájuk eső fényt vagy elnyelik, vagy visszaverik. A visszaverődő fények hullámhosszát érzékeljük színeként. Minden színnek megvan a maga hullámhossza, a vöröse a leghosszabb, az ibolyáé a legrövidebb. Két vagy több szín akkor harmonikus a bennünk korábban létrejött érzelmektől függetlenül, ha keverékükből semleges szürke jön létre. A sárga, vörös, kék harmonikus hármas, a fehér a szírvány minden színét tartalmazza. Az ellenszenves színek pszichikailag nyomasztják a színekre érzékeny embereket.

FOTÓ: PIXABAY, WIKIMEDIA COMMONS

A téli kert éke az a kevés virág, ami a hidegben is előbújik. Az élénksárga szirmok a tavaszi reményt hirdetik a téli jázmin (*Jasminum nudiflorum*) bokrán

A hangafélék az alpesi kertek jellegzetes alkotói. Közülük a csarabok és a kerti erikák sok fajtája lel otthonra a hazai kertekben is. Pici, télen nyíló színes virágaik derűt hoznak a téli kert barna árnyalata közé

Az évelők és a díszfüvek zúzmarás, megbarnult hajtásai fagyos kertét varázsolnak a szemünk elé a tél jellegzetes, barna színárnyalataival

A vörös és a zöld szín egymás hatását erősítik. A madárbirs leveleinek zöldje és termésének vöröse a téli kertben is harmonikusan hat a szemlélőre